

Asia: VN/20464/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta jätelain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Jätehuoltorekisteriä koskevat muutokset (22 §, 94-99 §, 122 §)

94 §. Hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin

Esityksessä ehdotetaan, että velvollisuus hakea hyväksymistä jätehuoltorekisteriin kohdistettaisiin myös ulkomaalaisiin jätteen kuljettajiin ja välittäjiin, joiden toiminta ulottuu Suomeen. Tehtävä ehdotetaan keskitettävän Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle. POP ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ko. tehtävä sopii hyvin keskitettäväksi erikoitumistehtäväksi yhdelle ELY-keskukselle.

95 §. Jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytykset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kokonaisuudessaan. Voimassa olevan pykälän 1 ja 3 kohdan vaatimukset ammattitaidosta ja käytettävästä laitteistosta ja kalustosta yhdistettäisiin ja ne muodostaisivat uuden 1 kohdan. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan esitetty jätelain noudattamista koskeva vaatimus jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytyksistä toiminnanharjoittajan osoittamisesta elinkenotoiminnassaan ilmeistä piittaamattomuudesta jätelain säännöksistä voi olla työlästä selvittää. Toiminnanharjoittajalle annetuista laiminlyöntimaksuista ja valvontaviranomaisen antamista huomautuksista ja varoituksista ei kaiketi ole helposti löydettävää tietoa. Millä tavoin asiaan vaikuttaa se, että toiminnanharjoittaja on aiemmin lopettanut kuljetustoiminnan, mutta hakee hyväksyntää myöhemmin uudelleen? Syitä voi olla muitakin kuin vain piittaamattomuus jätelain säännöksistä. Säännös olisi tarpeen erityisesti jälkiarvioinnin vuoksi. Mitä jälkiarvioinnilla tarkoitetaan? Kohdassa esitetyt nykyiset säilytettävät vaatimukset ovat kannatettavia. Esitetyt muutokset eivät saa aiheuttaa työtaakan kasvamista työtehtävässä.

122 §. Tiedonsaantioikeus

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin ELY-keskusten tiedonsaantioikeudesta muulta viranomaiselta tai muulta julkista tehtävää hoitavalta

jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytysten arvioimiseksi. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan jätehuoltorekisteriin hyväksymisen edellytyksistä vakuuden vaatimuksen korvaaminen liikennelupaa koskevilla vaatimuksilla tai joilla ei ole liikennelupaa luotettavuuden arvioinnilla ei saa työllistää enempää kuin nykyinen vaatimus vakuuden asettamisesta. VALLU-rekisteri, jolla on voinut kuka tahansa tarkistaa tavaraliikenne-, joukkoliikenne- ja taksiliikennelupia on ollut pois tilapäisesti käytöstä 21.4.2020 alkaen ja on edelleen. Nykyisin on saanut toiminnanharjoittajan liikennelupa tiedon sähköpostilla pyytämällä Liikenne- ja viestintävirastolta. Liikenne- ja viestintäviraston on tarkoitus julkaista myöntämiensä liikennelupien tiedot julkisessa tietopalvelussa (LILJA), mutta sekään palvelu ei ole tällä hetkellä käytössä.

Jos jätehuoltorekisterin vakuus vaatimus korvataan jätelain uudistuksessa esitetyllä tavalla, tulee YLVA rekisterin jätekuljetus osioon tehdä myös sitä koskevat vastaavat muutokset. Lisäksi lomake hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin tulee päivittää vastaavin muutoksin, niitä hakijoita varten, jotka eivät tee hakemusta sähköisessä järjestelmässä. Myös ohjeistus tulee päivittää. YLVA:n jätehuoltorekisteri osio on tehty nykyisen voimassa olevan ko. hakemus lomakkeen pohjalta.

Jätehuoltorekisteriä ja tuottajarekisteriä koskevat tietopalvelut (142 a ja 142 b §)

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin jätehuoltorekisteriä koskevasta tietopalvelusta. Esityksessä esitetään keskitettyä tietopalvelua ja sen ylläpidosta mahdollisesti vastaisi sama ELY-keskus, joka vastaa jo tuottajavastuurekisteristä. Palvelun tietosisällön rekisterinpitäjänä toimivat ELY-keskukset 142 §:n 1 momentin mukaisesti. Minkälaisia vaatimuksia tiedon ajantasaisuudelle on? Nykyisin otteen päivityksiin saattaa kulua kuukausia, johtuen milloin vastaus saadaan tarkistamispyyntöön ja joudutaanko lähettämään kuuleminen, kun vastausta ei ole saatu määräaikaan mennessä. Aiheutuuko esitetystä tietopalvelusta lisätyötä ELY-keskuksille?

Siirtoasiakirjoja ja muita rekistereitä koskeva sääntely (121 b §, 142 §, 143 b §)

121 b §. Siirtoasiakirja tietojen toimittaminen rekisteriin

Miten valvotaan, että siirtoasiakirjan laatinut jätteen haltija tai kotitalouksista jätettä noutava jätteen kuljettaja toimittavat tiedot siirtoasiakirja rekisteriin? Jätekuljettajien luo harvemmin tehdään tarkastuskäyntejä. Siirtoasiakirjoja tuli säilyttää kolme vuotta. Ympäristölupa valvonnassa siirtoasiakirjoja tarkistetaan mutta kaikkia laitoksiakaan ei tarkasteta joka vuosi.

Muuta

Jätehuoltorekisteri tehtäviä tulisi tarkastella kokonaisuutena uudelleen. Jätelainmuutokset ovat vuosien varrella vaikuttaneet työllistävästi jätehuoltorekisterin ylläpitoon. Jätterekestieriotteen sisältöä mm. jäteluokkien ilmaisemisessa luettelomaisuudesta tulisi luopua. Jätehuoltorekisterin päivityksessä esitetään usein lisää jäteluokkia, jolloin niitä saattaa kokonaisuutena aiemmat mukaan lukien olla jopa 50-100 välillä, Otteesta tulee pitkä. Otehan tai sen kopio pitää olla kuljetusvälineessä mukana silloin kun sillä kuljetetaan jätteitä. Siitä voi helposti jäädä sivu pois, kun otteet ovat vielä

paperisena tai jos toiminnanharjoittaja on tallentanut sen puhelimeen. Ote saatetaan lähettää sähköpostilla toiminnanharjoittajalle, jos toiminnanharjoittaja on ilmoittanut sähköpostiosoitteensa. Sähköistä versiota ei ole saatavissa.

Jätehuoltorekisteri otteen tarkistamispyyntöön vastaamista tulisi tehostaa esimerkiksi lisätä jätelain 131 §:n laiminlyöntimaksuihin, että valvoja voisi vaatia toiminnanharjoittajan täyttämään velvollisuutensa määräajassa ja asettaa velvollisuuden tehosteeksi laiminlyöntimaksun, jos toiminnanharjoittaja ei vastaa 98 §:n 2 momentissa tarkoitettuun otteen tarkistamispyyntöön kohtuullisessa ajassa.

Tämä nykyinen 99 §:n määräys ei tehoa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on päätettävä, että jätehuoltorekisteriin hyväksyminen raukeaa, jos toiminnanharjoittaja ei vastaa 98 §:n 2 momentissa tarkoitettuun otteen tarkistamispyyntöön. Toiminnanharjoittajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen jätehuoltorekisteristä poistamista.

Kaakinen Juhani
Pohjanmaan ELY-keskus

Aho Leena
Pohjois-Pohjanmaan ELY - Ympäristö ja luonnonvarat,
ympäristönsuojeluyksikkö